

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusega nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ on riigipiiri seaduse alusel kehtestatud ajutised riigipiiri ületamist puudutavad piirangud.

Riigipiiri seaduse § 17 lõike 1 punkti 1 kohaselt on Vabariigi Valitsusel õigus riigi julgeoleku huvides, avaliku korra tagamiseks, rahva tervist ohustada võiva olukorra ennetamiseks või lahendamiseks, samuti välisriigi palvel ajutiselt piirata riigipiiri ületamist või see peatada.

Korralduse eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. COVID-19 on suure nakatuvusega haigus, mis levib kiiresti ja ulatuslikult ning mille kulg võib olla raske või eluohtlik. Samuti puudub või pole kättesaadav haigusele efektiivne ravi ja haiguse levik võib ületada haiglate ravivõimekuse.

Riigipiiri ületamise piirangud on kehtestatud, kuna COVID-19 haigust põhjustav koroonaviirus SARS-CoV-2 on maailmas endiselt levimas ja nakatumise määr on mitmes riigis endiselt kõrge. Koroonaviiruse välisriigist Eestisse toomise ennetamiseks ja viiruse Eesti-sisese leviku ohu vähendamiseks on Vabariigi Valitsus riigipiiri seaduse alusel kehtestanud riigipiiri ületamise ajutised piirangud.

2. Selgitused eelnõu kohta

Põhiseaduse § 34 kohaselt on igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks.

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldusega nr 169 „Riigipiiri ületamise ajutine piiramine COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 uue puhangu ennetamiseks“ sätestatakse loetelu isikutest, kellel lubatakse riigipiiri ületamisel Eestisse siseneda.

Korralduse punktiga 1 tunnistatakse kehtetuks Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 169 punktid 11 ja 12, mis lubavad Eestisse sisenemiseks Eesti riigipiir ületada isikutel, kellel ei esine haigusnähte ja kellel on Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi või Soome Vabariigi kodakondsus, elamisluba või elamisõigus või kelle alaline elukoht on rahvastikuregistri järgi Läti Vabariigis, Leedu Vabariigis või Soome Vabariigis.

Korraldust muudetakse, kuna eraldi riiki sisenemise õigust Läti, Leedu või Soome elanikele ei ole korralduses vaja, sest see on kaetud korralduse punktiga 10¹, mille kohaselt on riigipiiri lubatud Eestisse sisenemise eesmärgil ületada kõigil Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna, Šveitsi Konföderatsiooni, Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi või Andorra Vürstiriigi, Monaco Vürstiriigi, San Marino Vabariigi ja Vatikani Linnriigi (Püha Tool) kodanikel, elanikel ning pikaajalist viisat omavatel isikutel, kellel ei esine haigusnähte, ja nende perekonnaliikmetel, kellel ei esine haigusnähte. Nimetatute hulka kuuluvad ka Läti

Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Soome Vabariigi kodanikud ja elanikud ning pikaajalist viisat omavad isikud. Elanike all mõeldakse käesolevas korralduses nii elamisloa ja elamisõiguse alusel riigis viibivaid isikuid kui ka neid, kelle alaline elukoht või rahvastikuregistri järgne elukoht on nimetatud riigis.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine 14. septembril 2020. a.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Riigikantselei ametnikud.

Korraldust saab vaidlustada, esitades haldusmenetluse seaduses ette nähtud korras vaide Vabariigi Valitsusele 30 päeva jooksul arvates päevast, millal korraldusest teada saadi või oleks pidanud teada saama. Samuti saab korraldust vaidlustada, esitades halduskohtule kaebuse halduskohtumenetluse seadustikus ette nähtud korras 30 päeva jooksul arvates korralduse teatavaks tegemisest.

Riigikohtu halduskolleegiumi praktika järgi, kui on tegemist määratlemata arvu juhtumeid käsitleva sättega, mis akti adressaadi õigusi selle teatavastegemise ajal ei mõjuta, saab isik esitada kaebuse üldkorralduse tühistamiseks 30 päeva jooksul pärast mõju ilmnemist ([RKHKm 3-19-557](#), 05.09.2019, p 8). Seega on Riigikohus sedastanud isikule võimaluse vaidlustada vahetut mõju mitteomavat sätet ka mõju ilmnemisel, kuid halduskohtumenetluse seadustikus vastav regulatsioon puudub.